

**דרישות הגילוי המפורטות
בנדבך 3 של באזל
ומידע נוסף על סיכונים
לשנת 2016**



לאומי קארד

תוכן עניינים

6תחולת הגילוי ומטרתו
7מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
8הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי
9מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי
15דוח תזרים של ההון הפיקוחי
16הלימות ההון
17יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון
20השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
20מתכונת הגילוי על יחס המינוף
21ניהול הסיכונים בלאומי קארד
31גילוי בגין תגמול

שיוך הנושאים בגילוי על פי מקור הדרישה

עמוד	מקור הדרישה	נושא
7	נדבך 3	מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
8	נדבך 3	הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי
9	נדבך 3	מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי
13	EDTF	דוח תזרים של ההון הפיקוחי
15	נדבך 3	פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם
16	EDTF	פילוח נכסי הסיכון
16	EDTF	דוח תזרים נכסי הסיכון
17	נדבך 3	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
18	נדבך 3	מתכונת הגילוי על יחס המינוף
28	נדבך 3	סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
28	נדבך 3	התפלגות החשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
29	נדבך 3	התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון
29	נדבך 3	סיכויי האשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון
34	נדבך 3	טבלאות תגמול

תחולת הגילוי ומטרתו

דרישות הגילוי בדבר "דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" חלות על לאומי קארד בע"מ מתוקף היותה חברת כרטיסי אשראי ותאגיד עזר בנקאי.

פרסום זה של הדוח המפורט על הסיכונים מהווה מידע משלים לדוח הכספי של לאומי קארד בע"מ. הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות לציבור של החברה להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של החברה.

המידע שנכלל בדוח זה כולל:

דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועידת באזל (דרישות נדבך 3),
דרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדה ליציבות פיננסית (FSB) באמצעות צוות משימה (EDTF).
דרישות הגילוי מכוח הדרישות הנוספות הינן בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל והנחיותיו.
במטרה לסמן את מקור הגילויים השונים, בדוח זה נכללות טבלאות הגילוי השונות תוך ציון מקור הגילוי כ-"EDTF" וכ-"נדבך 3" בהתאמה.

ביום 28 באפריל 2015, פורסם חוזר ע"י המפקח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברות כרטיסי אשראי", אשר משנה את המבנה של הדוחות הכספיים לציבור של תאגידים בנקאיים וחכ"א וכן קובע דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם, זאת החל מהדוחות הכספיים השנתיים המסתיימים ביום 31 בדצמבר 2015 ואילך.

מטרת השינויים הינה שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר לקורא הדוח, הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות לציבור וגיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה של בנקים מובילים באירופה ובארה"ב. אחד השינויים המרכזיים הינו פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם. דוח זה נועד לספק מידע בדבר חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם.

הדוח נערך בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בהוראות המפקח.
לגבי נתונים כמותיים שנכללו במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3, לרבות מידע על תגמול יוצגו נתונים השוואתיים לתקופות המקבילות בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.

מידע רלוונטי נוסף ניתן למצוא בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תמר יסעור	רון פאינרו	תומר אלקובי
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי

מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016
במיליוני ש"ח	
26	26
355	355
1,247	1,381
33	33
-	-
1,661	1,795
92	104
92	104
1,753	1,899

הון עצמי רובד 1:

הון מניות
פרמיה
עודפים
קרנות הון אחרות
סכומים שהופחתו מהון עצמי רובד 1, לרבות מוניטין ונכסים לא מוחשיים אחרים ומיסים נדחים
סך הכל הון עצמי רובד 1

הון רובד 2:

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
סך הכל הון רובד 2
סך הכל בסיס ההון לצורך הלימות ההון

מתן גילוי על המאזן לפי בסיס האיחוד הפיקוחי

המאזן החשבונאי המאוחד של החברה זהה למאזן הפיקוחי המאוחד שלה.

הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי מאוחד		
	2015	2016	
	ליום 31 בדצמבר		
	במיליוני ש"ח		
			נכסים
	142	140	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	11,421	12,314	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	(81)	(92)	הפרשה להפסדי אשראי*
4	(79)	(90)	*מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2
	(2)	(2)	*מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	11,340	12,222	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
	3	3	השקעות בחברות כלולות
	3	3	*מזה: השקעת בחברות כלולות אחרות
	179	174	בניינים וציוד
	67	79	נכסים אחרים*
	47	45	*מזה: נכסי מס נדחה**
5	47	45	**מזה: נכסי מס נדחה אחרים המיוחסים להפרשי עיתוי
	11,731	12,618	סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
	3,013	3,707	אשראי מתאגידים
	6,913	6,960	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	144	156	התחייבויות אחרות*
6	13	14	*מזה: הפרשה קבוצתית בגין הפסדי אשראי חוץ מאזני
	10,070	10,823	סך כל ההתחייבויות
	1,661	1,795	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי*
1	26	26	*מזה: הון מניות רגילות
3	1,247	1,381	*מזה: עודפים
2	388	388	*מזה: קרנות הון ופרמיה
	1,661	1,795	סך כל ההון
	11,731	12,618	סך כל ההתחייבויות וההון

מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר		
		2015	2016	
		במיליוני ש"ח		
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
1+2	-	414	414	1 הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
3	-	1,247	1,381	2 עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
	-	-	-	3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
	-	-	-	4 מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
	-	-	-	5 מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)
	-	1,661	1,795	6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים				
	-	-	-	7 התאמות/הפרשות רזרבות יציבותיות בגין הערכות שווי
	-	-	-	8 מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלוונטי
	-	-	-	9 נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם
	-	-	-	10 מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי
	-	-	-	11 סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן
	-	-	-	12 פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים
	-	-	-	13 גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח
	-	-	-	14 רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל ההתאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
	-	-	-	15 עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שיסולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
	-	-	-	16 השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	17 החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	18 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר			
		2015	2016		
		במיליוני ש"ח			
	-	-	-	19	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	20	זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
	-	-	-	21	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
	-	-	-	22	סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
	-	-	-	23	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
	-	-	-	24	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	25	מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
	-	-	-	26	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	-	-	א26	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	ב26	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	ג26	מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1
	-	-	-		התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	-	-		מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	27	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
	-	-	-	28	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
	-	1,661	1,795	29	הון עצמי רובד 1
					הון רובד 1 נוסף: מכשירים
	-	-	-	30	מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו
	-	-	-	31	מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור
	-	-	-	32	מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר			
		2015	2016		
		במיליוני ש"ח			
	-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר	33
	-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'	34
	-	-	-	מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף	35
	-	-	-	הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים	36
				הון רובד 1 נוסף: ניכויים	
	-	-	-	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)	37
	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף	38
	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	39
	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	40
	-	-	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	41
	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים	א41
	-	-	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.א.	ב41
	-	-	-	ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	
	-	-	-	ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים	42
	-	-	-	סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף	43
	-	-	-	הון רובד 1 נוסף	44
	-	1,661	1,795	הון רובד 1	45
				הון רובד 2: מכשירים והפרשות	
	-	-	-	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו	46
	-	-	-	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר	47

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר			
		2015	2016		
		במיליוני ש"ח			
	-	-	-	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'	48
	-	-	-	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2	49
4+6	-	92	104	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס	50
	-	92	104	הון רובד 2 לפני ניכויים	51
				הון רובד 2: ניכויים	
	-	-	-	השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)	52
	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים	53
	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	54
	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	55
	-	-	-	ניכויים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	56
	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים	א56
	-	-	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2	ב56
	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	
	-	-	-	סך כל הניכויים להון רובד 2	57
	-	92	104	הון רובד 2	58
	-	1,753	1,899	סך ההון	59
	-	-	-	סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
	-	9,833	10,673	סך נכסי סיכון משוקללים	60
				יחסי הון וכריות לשימור הון	
		16.9%	16.8%	הון עצמי רובד 1	61
		16.9%	16.8%	הון רובד 1	62
		17.8%	17.8%	ההון הכולל	63
		-	-	לא רלבנטי	64
		-	-	לא רלבנטי	65

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר			
		2015	2016		
		במיליוני ש"ח			
		-	-	לא רלבנטי	66
		-	-	לא רלבנטי	67
		-	-	לא רלבנטי	68
				דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	
		9%	8%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	69
		9%	8%	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	70
		12.5%	11.5%	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	71
				סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)	
		-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	72
		-	-	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	73
		-	-	זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מיסים נדחים לשלם)	74
5		47	45	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה	75
4+6		92	104	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	76
		102	111	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	77
		-	-	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה	78
		-	-	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים	79
				מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר	
		-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות מעבר בהוראה 299)	80
		-	-	סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה	81
		-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)	82
		-	-	סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה	83
		-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר	84

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר			
		2015	2016		
		במיליוני ש"ח			
				(בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)	
	-	-	-	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה	85

דוח תזרים של ההון הפיקוחי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ הון כולל	הון רובד 2	הון עצמי רובד 1
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,753	92	1,661
146	12	134
<u>1,899</u>	<u>104</u>	<u>1,795</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
תנועה לתקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
סה"כ הון כולל	הון רובד 2	הון עצמי רובד 1
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,625	94	1,531
128	(2)	130
<u>1,753</u>	<u>92</u>	<u>1,661</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
תנועה לתקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

הלימות ההון

באזל - נדבך ראשון

בנדבך מפורטות גישות לאופן חישוב דרישות ההון המזערי בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי. החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית.

באזל - נדבך שני

לאומי קארד מיישמת כנדרש את דרישות הנדבך השני וההנחיות המשלימות הכוללות את התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון. החברה אינה נדרשת להגיש את מסמך ה- ICAAP לפיקוח על הבנקים. במסגרת הנדבך השני בוחנת החברה אחת לשנה את נחיצותם של כריות הון נוספות, מעבר להון הנדרש בנדבך הראשון ואת היקף ההון הנדרש בעבור כל סיכוני החברה. בנוסף, נבחנים תרחישי קיצון ונקבע היקף ההון הנדרש במקרה של התממשותם. היקף ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים של לאומי קארד נקבע באמצעות סכימה של ההון הדרוש לתמיכה בסיכוני הנדבך הראשון על פי הקצאת ההון הפיקוחית, בתוספת כרית הון מתאימה עבור כל אחד מהסיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון וזוהו כמהותיים במסגרת תהליכי הזיהוי והמיפוי. ההון הנדרש לתמיכה בסיכון חושב גם בהתייחס לתכנית העבודה של החברה ולהתממשות תרחישי קיצון כדי להבטיח את יכולת העמידה בדרישות הרגולטוריות לעמידת ההון גם לאחר ספיגת הפסדים מהותיים. לצורך כך בחנה החברה את יחס הלימות ההון גם בהתממש התרחיש הקיצוני ביותר ותחת הדרישה הרגולטורית כי יחס הלימות ההון המזערי לא ירד מ- 9% כנדרש בבאזל.

באזל - נדבך שלישי

הנדבך השלישי, עוסק במשמעת שוק וכולל דרישות גילוי בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים ושל חברות כרטיסי אשראי. דרישות הגילוי מיועדות לאפשר למשתמשים בדוחות לציבור להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום המלצות ועדת באזל, בנושא ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד הבנקאי.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

הנחיות בנק ישראל לאימוץ הוראות באזל III דורשות מהתאגידים הבנקאיים בישראל לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 12.5% יחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול (כגון: בנק לאומי), שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 1 במאי 2016 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב". ההוראה מגדירה הקלות ביחס לדרישות ההון על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. על אף האמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 8% יחס הון הכולל לא יפחת מ- 11.5%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

על פי הנחיית המפקח על הבנקים, במכתבו לבנק לאומי מחודש פברואר 2011, חברות הבנות של בנק לאומי, לרבות החברה, נדרשות לאמץ בשלב זה, יעדי הלימות הון שיהיו לכל הפחות בגובה יעדיה של החברה האם. החברה עומדת בהנחיה זו. על פי החלטת הדיקטוריון מחודש פברואר 2016, נקבע כי יחס הון עצמי רובד 1 מזערי לא יפחת משיעור של 10.5%, הגבוה מהדרישה הרגולטורית.

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון (*)

פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם:

31 בדצמבר 2015		31 בדצמבר 2016		סוגי חשיפות
נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון **	
319	2,550	298	2,591	סיכונים אשראי - גישה סטנדרטית
65	519	66	576	של תאגידים בנקאיים
548	4,381	579	5,033	של תאגידים
46	370	47	408	קמעונאיות ליחידים
39	311	35	303	של עסקים קטנים
1,017	8,131	1,025	8,911	נכסים אחרים
				סה"כ סיכון אשראי
4	29	3	23	סיכון שוק - גישה סטנדרטית
209	1,673	200	1,739	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
1,230	9,833	1,228	10,673	סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון
	1,753		1,899	בסיס ההון
	17.8%		17.8%	יחס הון כולל
	16.9%		16.8%	יחס הון עצמי רובד 1

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא "מדידה והלימות ההון".

** בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016 (דרישות ההון חושבו לפי 11.5%, בשונה מתקופות קודמות בהן חושבו לפי 12.5%).

פילוח נכסי הסיכון

31 בדצמבר 2016		
סך הכל מאוחד מיליוני ש"ח	מגזר הנפקה מיליוני ש"ח	מגזר סליקה מיליוני ש"ח
10,673	9,943	730

יתרה של נכסי הסיכון

31 בדצמבר 2015		
סך הכל מאוחד מיליוני ש"ח	מגזר הנפקה מיליוני ש"ח	מגזר סליקה מיליוני ש"ח
9,833	9,076	757

יתרה של נכסי הסיכון

דוח תזרים נכסי הסיכון

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 מיליוני ש"ח	תנועה בשנת 2016 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 מיליוני ש"ח
2,591	41	2,550
576	57	519
5,033	652	4,381
408	38	370
303	(8)	311
8,911	780	8,131
23	(6)	29
1,739	66	1,673
10,673	840	9,833

סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית
של תאגידים בנקאיים
של תאגידים
קמעונאיות ליחידים
של עסקים קטנים
נכסים אחרים
סך הכל סיכון אשראי

סיכון שוק - גישה סטנדרטית

סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית

סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	תנועה בשנת 2015 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	מיליוני ש"ח
2,550	60	2,490	סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית
519	(29)	548	של תאגידים בנקאיים
4,381	243	4,138	של תאגידים
370	15	355	קמעונאיות ליחידים
311	-	311	של עסקים קטנים
8,131	289	7,842	נכסים אחרים
			סך הכל סיכון אשראי
29	18	11	סיכון שוק - גישה סטנדרטית
1,673	55	1,618	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
9,833	362	9,471	סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון

תכנון ההון

תכנון ההון בלאומי קארד משקף ראייה צופה פני עתיד של היקפי הפעילות העסקית למול היקפי הסיכונים ושל יחס הלימות ההון הנדרש מכך. החישוב מבוסס על תכנית עבודה תלת שנתית כפי שהוצגה בפני הדירקטוריון. תכנית העבודה כוללת הנחות שונות תוך התייחסות לשינויים הצפויים ולמגבלות, כגון קצב גידול טבעי, דרישות רגולטוריות, צפי לכניסת מתחרים חדשים לענף וזאת לכל אחד ממגזרי הפעילות של החברה.

תוצאת תהליך הערכת הלימות ההון בלאומי קארד הינה:

לחברה הון הולם לצורך עמידה בדרישות הרגולטוריות, ולצורך התמודדות עם הסיכונים ותרחישי הקיצון שעלולים להתממש.

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	פריט
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
11,731	12,618	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
-	-	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
2,442	2,594	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
79	90	התאמות אחרות
<u>14,252</u>	<u>15,302</u>	חשיפה לצורך יחס המינוף

מתכונת הגילוי על יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	חשיפות מאזניות
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
11,810	12,708	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
-	-	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
11,810	12,708	סך חשיפות מאזניות
23,891	25,398	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
(21,449)	(22,803)	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו (התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
2,442	2,594	פריטים חוץ מאזניים
1,661	1,795	הון וסך החשיפות
<u>14,252</u>	<u>15,303</u>	הון רובד 1
		סך החשיפות
		יחס מינוף
11.65%	11.73%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

ניהול הסיכונים בלאומי קארד

לאומי קארד עוסקת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות הכרוכות בנטילת סיכונים כגון: סיכון אשראי וסיכון שוק וסיכון נזילות. לסיכונים אלו נלווים סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים סייבר, סיכונים ציות וסיכון אסטרטגי הטבועים בפעילות העסקית. ניהול סיכונים מושכל ומעמיק המקיף את כל תחומי פעילותה של החברה, הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות ויעדי החברה. המטרה העיקרית של ניהול סיכונים בלאומי קארד הינה שמירה על יציבות החברה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים, תוך פעילות מתמדת לטובת הבטחת תשתית ניהול סיכונים איתנה וניתוח שוטף של תמונת הסיכון. ניהול הסיכונים מתבצע בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכונים. מסגרת ניהול הסיכונים בחברה נבחנת ומתעדכנת באופן שוטף בכפוף להנחיות בנק ישראל ובהתחשב בשינויים בסביבה העסקית ובמדיניות החברה.

מנהל הסיכונים הראשי, חבר הנהלה הינו אחראי להובלת ניהול הסיכונים המרכזיים בחברה, לרבות: סיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון ציות. פונקציית ניהול הסיכונים הנמצאת תחת אחריותו מהווה גורם בלתי תלוי, הנותן דגש על ראייה כוללת והינו מעורב בזמן אמת בקבלת החלטות מהותיות. סמנכ"ל משאבי אנוש, חבר הנהלה, אמון על ניהול הסיכון המשפטי וסיכונים מעילה.

פרופיל הסיכון של החברה מתעדכן בהתאם לשינויים בסביבה החיצונית, והדבר דורש מהחברה היערכות מתאימה על מנת להבטיח שהארגון לא לוקח על עצמו סיכונים שהינם מעבר להצהרת תיאבון הסיכון שהגדיר, המבטא את המהות, הסוגים ורמות הסיכונים שהחברה מוכנה לשאת. בשנים האחרונות אנו עדים להתפתחויות טכנולוגיות המאפשרות יישומים עסקיים מתקדמים, אם כי מכיוון שהן פועלות במרחב הסייבר, מנעד האיומים הפוטנציאליים בתחום זה גדל ובאחריות החברה להבטיח הגנה אפקטיבית מפני גורמי האיום הפנימיים והחיצוניים.

מבנה ניהול הסיכונים בלאומי קארד נסמך על שלושה "קווי הגנה"

קו הגנה ראשון: הנהלות קווי עסקים - נושאות באחריות לזיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, הפחתה ודיווח הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותם, וכן לניהול סביבת בקרה נאותה בתחומי הפעילות שבאחריותם.

קו הגנה שני: האגף לניהול סיכונים שהינו פונקציה בלתי תלויה, אחראי על הובלת מדיניות ומגבלות הסיכון, בשיתוף הצד העסקי ובהנחיית הדירקטוריון ועל אתגור היחידות העסקיות והפונקציות התומכות, בהחלטות המהותיות בזמן אמת.

קו הגנה שלישי: הביקורת הפנימית, מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של הבקורות, התהליכים, והמערכות לניהול הסיכונים בחברה. הביקורת מתבצעת בדיעבד על קווי ההגנה הראשון והשני.

עקרונות המסגרת לניהול הסיכונים בחברה

- פעילות ניהול הסיכונים בקווי העסקים תנוהל בגישה מבוססת סיכון תוך הקצאת משאבים מתאימים. עובדי החברה ומנהליה מחויבים לעקרונות מדיניות הסיכון ואחראים לחשיפות הפוטנציאליות בפעילות שבאחריותם ולניהולם באופן שוטף.
- פעילויות חדשות והטמעת מוצרים חדשים - נטילת סיכונים תוכל להתקיים רק בפעילויות בהן קיימת המומחיות הנדרשת לניהול ואמידת הסיכונים וזאת לאחר בחינה מעמיקה של הסיכונים הכרוכים בפעילויות כאמור והכנת תוכנית סדורה להפחתת הסיכונים.
- ביצוע מדידה, ניטור ומעקב שוטף ובזמן אמת אחר החשיפות ואחר עמידה במגבלות וביעדים במטרה לזהות כשלים מוקדם ככל שניתן ולהיערך בהתאם.
- הקוד האתי - הפעילות בחברה תנוהל על פי עקרונות הקוד האתי של החברה אשר מבטא את ערכי הליבה שהחברה מאמצת: הוגנות, חווית לקוח, יוזמה, שותפות ומצינות.
- שמירה על עקרון הפרדה - בפעילויות המהותיות תשמר הפרדה בין היחידה הנוטלת את הסיכון לבין היחידה הבלתי תלויה המבצעת בקרה על הסיכון.
- קביעת מגבלות וניטורן - תיאבון הסיכון מהווה בסיס לקביעת מגבלות הסיכון תוך בחינה ויישום מגבלות אפקטיביות לפעילות.

- מסמכי מדיניות ניהול הסיכון יבחנו לפחות אחת לשנה בהתאם להתפתחויות הכלכליות במשק, מתוך כוונה לאפשר גיוון, התאמה ופיתוח עסקי, תוך ניהול סיכונים מושכל.
- ניטור ודיווח הכולל מידע ברור, מדויק ורלוונטי על הסיכונים יוצג לפחות אחת לרבעון במסגרת ועדות הסיכונים השונות.
- דיווחים על אירועי כשל או כמעט כשל וקיום תחקירים והפקות לקחים.
- מסמכי מדיניות ניהול הסיכון של החברה יותאמו למסמכי מדיניות ניהול הסיכון של קבוצת לאומי.

השליטה והבקרה על ניהול הסיכונים

- השליטה והבקרה על ניהול הסיכונים מתבצעות על ידי מספר ועדות, כפי המפורט להלן:
- ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.
 - ועדת ניהול סיכונים עליונה בראשות המנכ"ל ובה חברים חברי ההנהלה, אשר דנה תקופתית בתמונת הסיכון הכוללת.
 - ועדות ניהול סיכונים לפי נושאים שונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי ובהשתתפות הגורמים העסקיים: ועדות אשראי, ועדת סיכון תפעולי, ועדת ציות וועדת סיכון כולל.
- הוועדות המתוארות לעיל דנות בהיבטים של התפתחות ו/או שינויים במגמות של חשיפות הסיכון השונות, התווית מסמכי מדיניות לרבות קביעת מגבלות תיאבון הסיכון, בחינת פרופיל הסיכון של החברה וקיום תהליכי בקרה.

חשיפה וניהול של סיכוני אשראי

סיכון אשראי מוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 "הסיכון שלוהו, או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו".

סיכון האשראי בלאומי קארד מורכב משני סוגי פעילות עיקריים:

אשראי לאנשים פרטיים - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות ולקוחות מוצרי אשראי של מחזיקי הכרטיס. החברה מציעה מגוון מוצרי אשראי לאנשים פרטיים - מסגרות לרכישות בכרטיסי אשראי, הלוואות, אשראי מתגלגל ועסקאות קרדיט. מרבית התיק הינו סולו – ללא בטוחות, למעט הלוואות למימון רכבים המובטחות בשעבוד הרכבים ומהוות כשליש מתיק האשראי לאנשים פרטיים של החברה.

אשראי מסחרי - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות ולקוחות מוצרי אשראי על ידי בית העסק.

מטרת ניהול סיכוני האשראי הינה למקסם את שיעור התשואה המותאמת לתיאבון הסיכון תוך שמירה על כך שחשיפת סיכון האשראי הינה בהתאמה למדיניות החברה בנושא.

הוראה 311 נכנסה לתוקפה החל מיום 1 בינואר 2014. ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם לגבי ניהול סיכוני אשראי. ההוראה מהווה בסיס לפעילות ניהול האשראי בחברה.

מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על ידי הדירקטוריון ומהווה את אחד הנדבכים המרכזיים לביטוי אסטרטגית האשראי ותיאבון הסיכון של החברה. המדיניות נכתבה על בסיס הוראת ניהול בנקאי תקין 311.

המדיניות מתווה מסגרת לקביעת נהלים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי ונגזרת מאסטרטגית סיכון האשראי שהחברה קבעה לעצמה.

לאומי קארד כחברה מובילה בתחומה, פיתחה מערך פעולה מקצועי לניהול סיכונים מושכל ויעיל של פעילויות עסקיות בתחום האשראי, בהתאמה לצרכי הלקוחות ומתוך הבנה כי אשראי הינו מוצר משלים בתחום כרטיסי האשראי, המאפשר להרחיב את הצעות הערך ללקוחותיה הפרטיים והעסקיים ותורם לגידול בבסיס ההכנסות של החברה.

החברה פועלת בהתאם לאסטרטגיה שלה להרחבת תיק האשראי לאנשים פרטיים, תוך המשך רמת הפיזור הגבוהה בו, בשיעורי גידול עקביים המבוקרים מידי תקופה. בין היתר, החברה מגדירה את תמהיל מוצרי האשראי, קצב הגידול וההצעות ללקוחות בהתאמה לפרמטרים כלכליים וניתוח הסיכונים במשק. בתקופת הדוח תיק האשראי לאנשים פרטיים גדל בכ- 22%. קצב גידול זה תואם לתיאבון הסיכון של החברה. תמהיל הלקוחות ורמת הסיכון בו נותר ללא שינוי מהותי.

החברה הגדירה מדיניות ברורה ותהליכי עבודה מתאימים לשיווק וייזום האשראי ללקוחות תוך התאמת ההצעה בהתאם לצרכי ומאפייני הלקוח. החברה מקפידה להציג ולפרט את מאפייני מוצרי האשראי ופרטיהם ללקוח. בהתאם, קיימת בקרה שוטפת על יישום המדיניות והתהליכים שנקבעו בערוצי ההפצה השונים.

מדיניות האשראי מתבססת על פיזור הסיכונים וניהולם המבוקר. במדיניות נקבעו עקרונות איכותיים וכמותיים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי, במטרה לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. החברה עוקבת אחר התראות ומידע עדכני לגבי הלקוחות בתיק האשראי, פרמטרי סיכון בתיק ואינדיקטורים כלכליים, על מנת לנטר שינויים בפרופיל הסיכון ובמידת הצורך פועלת לצמצומו, בין היתר, על ידי הקטנת מסגרות, התאמת סכומי החזר ועוד, תוך מתן גילוי נאות ללקוח. החברה קבעה מגבלות פנימיות לפיזור מגוון מוצרי האשראי השונים המאפיינים ברמות סיכון שונות. בתקופת הדוח פרופיל סיכון התיק נותר ללא שינוי מהותי.

החברה קבעה בין היתר מגבלות לגבי מסגרת האשראי ללווה בהתאם לפרמטרים שקבעה, שיעור הלווים הגדולים בתיק, תמהיל רמות הסיכון על פי מודלי דירוג פנימיים, מידע חיצוני ומח"מ התיק. בתקופת הדוח מאפיינים אלו נותרו ללא שינוי מהותי.

החברה קבעה מדרג סמכויות להחלטות האשראי ודיונים תקופתיים בתמהיל סיכון התיק ודיווחים על עמידה במגבלות שנקבעו לוועדת סיכונים עליונה של החברה, לוועדת סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון, לכל הפחות אחת לרבעון.

החברה עוקבת אחר שיעור הגידול בתיק האשראי ללקוחות פרטיים ובהתאם אחר שיעור החזרי חיוב מהבנקים. החברה פועלת לגביה מיטבית ויעילה לצמצום רמת המחיקות. הגידול במחיקות נובע בעיקרו מגידול בפעילות וקטון בשעורי הגביה. החברה פועלת בהתאם להנחיות בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין 313 בדבר מגבלות חבות של לווה בודד וקבוצת לוויים במטרה להקטין את ריכוזיות הלווים.

החברה פועלת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר מגבלות חבות של אנשים קשורים במטרה להגביל את היקף חבויותיהם של אנשים קשורים לחברה ולמזער סיכונים הנובעים מעסקאות אילו.

האשראי הניתן על ידי החברה הינו ברובו בריבית משתנה ולתקופות של מספר שנים בודדות.

תהליכי ההצטרפות של לקוחות פרטיים כמו גם מעקב אחר שינוי ברמת הסיכון של לקוח קיים נסמכים בעיקר על מודלים סטטיסטיים לדירוג סיכון אשראי של הלקוח (Credit Scoring):

- מודל (AS) Application Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות חדשים, באמצעות נקבעים זכאות ותנאי האשראי (מסגרת, ריבית, סוג כרטיס).

- מודל (BS) Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות קיימים ומתבסס על נתוני התנהגות הלקוח, באמצעות נקבעת מדיניות ניהול האשראי וההתאמות הנדרשות ביחס למסגרת האשראי, הלוואות ושיעור הריבית שנקבעו ללווים.

החברה מפתחת ומשכללת את המודלים בהתאם לנדרש ובנוסף מבצעת להם תיקוף תקופתי בלתי תלוי, כך שבכל עת ניתן יהיה לאמוד בצורה מהימנה את רמת הסיכון המשתקפת מכלל הלקוחות בתיק האשראי.

כאמור, החברה מקיימת תהליכי בקרה ומעקב שוטפים אחר התפתחות דירוגי הסיכון בתיק האשראי באמצעות מודלים סטטיסטיים וכמו כן מסתייעת במנגנוני התראה חיצוניים. בהתאם למהותיות השינוי ברמת הסיכון של הלקוח החברה פועלת לצמצום החשיפה בקרב לקוחות אלו.

בתקופת הדוח לא חל שינוי מהותי בתמהיל דירוגי הסיכון בתיק ומתוכו, נתח דירוג הסיכון הגבוה תואם לתיאבון הסיכון שהחברה קבעה.

ניהול סיכונים שוק וסיכון נזילות

סיכונים שוק מוגדרים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" כ- "סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות)".

בפעילות העסקית השוטפת של לאומי קארד נחשפת החברה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית ובשערי חליפין וכן לסיכון נזילות. הסיכונים מנוהלים בהתאם למסמך מדיניות המאשר על ידי דירקטוריון החברה, תוך קביעת מגבלות החשיפות ודרכי ניהול.

בנוסף, רמת החשיפות בפועל מדווחות על בסיס רבעוני לוועדת הסיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון.

החשיפה לסיכון ריבית:

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית" מגדירה את סיכון הבסיס וסיכון הריבית כ- "סיכון לאובדן רווחים או לפגיעה בהון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, שערי חליפין או במדד המחירים לצרכן".

שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי החברה באמצעות שינוי בהכנסות ריבית.

בנוסף, משפיע שינוי ריבית על שווי נכסי החברה, התחייבויותיה ומכשירים חוץ-מאזניים היות והערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים משתנה.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית נובעת מכך שבצד הנכסים הפיננסיים נכללות גם יתרות בריבית קבועה ואילו ההתחייבויות הפיננסיות מול הבנקים הינן בריבית משתנה. בנוסף, קיימת חשיפה שעלולה לגרום לקיטון ביתרות השווי ההוגן נטו של הנכסים וההתחייבויות כתוצאה משינוי ריבית או מח"מ שונה בין הנכסים וההתחייבויות, וכן משינוי מרווח ריבית עלות המקורות.

החברה מנהלת את סיכון הריבית באמצעות גישת השווי הכלכלי לפיה מבוצע ניתוח של השפעת שינוי בשיעורי ריבית השוק על שווים הכלכלי של הנכסים, ההתחייבויות והיתרות החוץ מאזניות.

מדידת הסיכון מבוצעת בהתאם למגוון פרמטרים ותרחישים הרלוונטיים לפעילות החברה, כפי שנכלל בדרישות ההוראה ובאמצעות דוחות המופקים ממערכות החברה.

מגבלת החשיפה לסיכון ריבית מוגדרת כהפסד מקסימאלי שהחברה מוכנה לשאת בעת שחל שינוי בשיעור הריבית או שינוי בפער מח"מ במונחים של פגיעה בשווי ההוגן נטו.

החברה קבעה מדדי ניטור לצורך ניטור הפעילות השוטפת. בעת התממשות אחד מהם, יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון, תוך בחינת ההשפעה הכוללת על רווחיות החברה.

הערכת סיכונים הריבית מתבצעת על בסיס החשיפה הנובעת ממצב כלל הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות כפי שמתבטאת בניתוח רגישות לשינוי ריבית של שווי הוגן.

מדידת הסיכון מתבצעת באמצעות דוחות המופקים ממערכות החברה.

במידה והסיכוי להגעה למגבלת החשיפה גבוה, תיבחנה אפשרויות הכיסוי, תוך בחינת ההשפעה הכוללת על הרווחיות.

החשיפה לסיכון הבסיס:

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין (או במדד המחירים לצרכן) בעת הפעילות העסקית השוטפת של החברה. החברה הגדירה כי החשיפה למגזר צמוד מדד אינה מהותית. לכן, בהגדרת סיכון הבסיס ההתייחסות הינה לסיכון מטבע בלבד, ללא התחשבות בסיכון מדד.

החברה מאפשרת לבתי עסק הסולקים באמצעותה, לכבד עסקאות הנעשות באמצעות כרטיסים זרים (כרטיסים שהונפקו מחוץ לישראל). בגין עסקאות אלה מזוכה החברה על ידי חברות האשראי הבינלאומיות במטבעות שאינם שקלים.

כמו כן, מאפשרת החברה ללקוחותיה לבצע עסקאות שקליות בחו"ל או באינטרנט, בגינן מחויבת החברה על ידי חברות האשראי הבינלאומיות במטבעות שאינם שקלים. שינויים בשערי המטבע יוצרים חשיפה להפסד בגין הפרשי שער.

פער הזמן בין השער בו מתורגמות העסקאות על ידי חברות האשראי הבינלאומיות והעברת המידע ללאומי קארד לצורך חיוב לקוחותיה או זיכוי בתי העסק, יוצר במרבית המקרים, חשיפה של יום עסקים אחד.

חשיפת המטבע הינה תוצר לוואי לפעילות העסקית השוטפת של החברה ואינה בגדר יצירת חשיפה מכוונת לצורך העצמת רווחים.

ניהול הסיכון מבוצע באמצעות כיסוי שוטף יומי על ידי מכירה או קניה של מט"ח.

מדידת הסיכון מבוצעת בתדירות יומית באמצעות דוח המופק ממערכות החברה.

מגבלת החשיפה מוגדרת כיתרה היומית המקסימאלית של החשיפה לאחר הכיסוי השוטף.

החברה קבעה מדדי ניטור הנבדקים על בסיס יומי. בעת התממשות אחד מהם, יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון.

סיכון נזילות:

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 "ניהול סיכון נזילות" מגדירה את סיכון הנזילות כסיכון לרווחי החברה וליציבותה הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה. ההוראה חלה על חברות כרטיסי אשראי, בשינויים המתחייבים, הנובעים מסוג ואופן פעילותה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 "יחס כיסוי נזילות" (Liquidity Coverage Ratio - LCR) מייצגת את אחת הרפורמות המרכזיות של וועדת באזל לשיפור חסינותו של המגזר הבנקאי. מטרת יחס כיסוי הנזילות היא לשפר את עמידותו בטווח הקצר של פרופיל סיכון הנזילות של תאגידים בנקאיים. הובהר כי חברות כרטיסי אשראי לא נדרשות לכלול את הגילויים הנדרשים בהתאם להוראת השעה. עם זאת, על פי ההוראה, חברת כרטיסי אשראי תכלול גילוי כמותי ואיכותי בדבר סיכון נזילות, בהתאם לאופן שבו סיכון זה מנוהל, החל מיום 1 באפריל 2015.

נזילות מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים או לעמוד בפירעון התחייבויותיו מבלי להיקלע להפסדים חריגים. פעילות החברה חשופה לסיכון נזילות, היכולת לעמוד בסיכון הנזילות מבוססת על רמת הודאות ביחס לאפשרות לגייס מקורות באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שייגרם הפסד מהותי לתוצאות הפיננסיות של החברה, לפעילות השוטפת וליציבותה.

בתזרים המזומנים של החברה באות לידי ביטוי הפעילויות העסקיות המרכזיות של החברה: הנפקה, סליקה, מתן אשראי וביצוע ניכיונות לבתי עסק.

התנועות הכספיות המשפיעות על תזרים המזומנים נרשמות באופן שוטף במערכות המיכניות והנתונים נבדקים על בסיס שוטף. כתוצאה מכך, מנוהל תזרים המזומנים ללא מרכיב מהותי של אי ודאות.

מסגרות הפעילות נקבעות על סמך תכנית העבודה השנתית של החברה כך שיאפשרו את השגת יעדיה העסקיים בכפוף לעמידה במגבלת הסיכון שנקבעה. מקורות האשראי ברובם הינם לזמן קצר במטבע שקלי ומועמדים בעיקר על ידי חברת האם.

החברה קבעה יחס נזילות המהווה מדד ליכולת החברה לספק את צרכי הנזילות השוטפים.

מידת הסיכון מבוצעת על בסיס בדיקת תזרים המזומנים של החברה, על בסיס יומי והן באמצעות ניתוח צרכי תזרימי המזומנים העתידיים.

מגבלת החשיפה מוגדרת על בסיס עמידה בניצול מסגרות הפעילות של החברה וכן על בסיס עמידה ביחס הנזילות שהוגדר. החברה קבעה מדדי ניטור לסיכון הנזילות הנמדדים באופן שוטף כחלק מניהול תזרים המזומנים של החברה. בעת התממשות אחד מהם, יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כ-"סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי".

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 בנושא ניהול סיכונים תפעוליים, קובעת את עקרונות היסוד לניהול הסיכונים התפעוליים. בהתאם להוראה, ממשל תאגידי נאות מהווה את התשתית למסגרת עבודה אפקטיבית לניהול סיכון תפעולי ומסתמך על שלושה קווי הגנה. תרבות סיכונים איתנה ותקשורת טובה בין שלושת קווי ההגנה הינם מאפיינים חשובים של ממשל פנימי נאות של סיכון תפעולי.

הסיכונים התפעוליים כוללים בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכון טכנולוגי, אבטחת מידע וסייבר, המשכיות עסקית וסיכונים משפטיים.

להלן מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

הונאות בכרטיסי אשראי - סיכון תפעולי מהותי לחברה הוא הסיכון לפעילות הונאה בכרטיסי אשראי. בחברה פועלת מחלקת מניעת הונאה אשר תפקידה בין היתר, לזהות, לאתר, למנוע, לבקר ולצמצם את סיכון ההונאה בפעילות בכרטיסי אשראי. במסגרת פעילות זו, קיימות יחידות אשר עוסקות בניטור פעילות חריגה בכרטיסי אשראי ופעילות חריגה של בתי עסק אותם החברה סולקת. לצורך הקטנת הסיכון ואיתור מוקדם ככל שניתן של פעילות הונאה נעזרת החברה במערכות טכנולוגיות ובמודלים סטטיסטיים מתקדמים מסוגם.

מעילות - מחלקת מניעת הונאה אחראית גם על צמצום סיכוני המעילות בחברה. נושא זה מנוהל בהתאם למתודולוגיית ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה, באמצעות שלושת קווי ההגנה המפורטים לעיל, וכולל מערך מהימנות ובקרה המלווה את העובד לאורך כל תקופת עבודתו בחברה, תוך מתן דגש לרגישות תפקידו, הרשאות לפעילות שניתנו לו במסגרת תפקידו ולתהליכי העבודה בהם הוא מעורב. דיווחים רלוונטיים הקשורים לפעילות זו מועברים במסגרת הדיווח הרבעוני של מנהל הסיכונים הראשי ובהתאם לצורך להנהלה ולדירקטוריון. בנוסף, מתקיים דיון שנתי בנושא מעילות והונאות.

סיכון טכנולוגי - הפעילות העסקית של לאומי קארד נסמכת על מערכות מידע. זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיותם חיוניות לפעילות עסקית תקינה והגנה על פרטיות הלקוחות. רמת הסיכון הטכנולוגי עולה עם התקדמות הטכנולוגיה ושילובן של טכנולוגיות חדשות במערכות הליבה, במערכות הקצה של החברה ובקרב שותפיה העסקיים של החברה ולקוחותיה.

ניהול הסיכונים הטכנולוגיים מביא לידי ביטוי את התאמת מערכות החברה לסביבה העסקית והצרכנית המשתנה והמתפתחת בחברה תוך שמירה על עדכניות וחדשנות. על מנת לנהל סיכונים אלו, מתבצעת בחברה בחינה של המסגרת הארגונית, תחומי הפעולה והאחריות של הגורמים השונים בחברה ותהליכי העבודה הנדרשים לניהול סיכוני טכנולוגית המידע. בנוסף, בעקבות השינויים המשמעותיים בסביבה העסקית ובמערכת הבנקאית הנובעים בין היתר משינוי העדפותיהם וצרכיהם של הלקוחות לגבי אופן ניהול פעילותם והרצון לשילוב טכנולוגיות מתקדמות וחדשניות, נדרשת החברה לתשתיות טכנולוגיות תואמות. התפתחויות טכנולוגיות אלו מתייחסות בין השאר למתן שירותים בערוצים דיגיטליים, שימושי מובייל ועוד.

סיכון אבטחת מידע וסייבר

בשנים האחרונות חל גידול באיומי הסייבר שחשופים להם מוסדות פיננסיים, איומים אלו מתאפיינים בין היתר בתחום גובר והולך של ההתקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי ובקושי לזיהוי התקפות ויכולות של יריבים. במסגרת ההתקפות ניתן להצביע על מתקפות כנגד תשתיות לאומיות, גופי ממשל, תאגידים מסחריים ועסקים קטנים ובינוניים. אי לכך, החברה, כארגון פיננסי, מהווה גם היא מטרה אטרקטיבית לתוקפים שונים. מערכות המחשוב, רשתות התקשורת והמערכות הממוחשבות המשרתות את לקוחות החברה הינן יעד להתקפות סייבר, החדרת נזקות, קודים זדוניים, התקפות דיוג (Phishing) וחשיפות נוספות שמטרתן פגיעה בשירותי החברה, גניבת מידע או פגיעה בבסיס הנתונים של החברה.

הפעילות העסקית של החברה נסמכת ונתמכת במידה רבה על מערכות טכנולוגיות. על כן, זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיות הנתונים חיוניים לפעילות עסקית תקינה. כמו כן, החברה רואה במידע העסקי ובמידע על לקוחותיה הקיים במערכותיה ואצל ספקיה נכס עיקרי ומשקיעה מאמצים ומשאבים רבים ביישום מנגנונים ותהליכים של בקרה והגנה מתקדמים בתחום אבטחת המידע.

מסמך האסטרטגיה לאבטחת מידע והגנת סייבר מגדיר את תפיסת לאומי קארד ויעדיה בנושא אבטחת מידע והגנת הסייבר בהתאם לאסטרטגיה העסקית של החברה. מטרת המסמך להוות מסגרת למדיניות אבטחת מידע והגנת הסייבר ונהלי העבודה של הארגון בתחום, אשר מגדירים את עקרונות הניהול והיישום, תחומי האחריות, בעלי התפקידים, טווחי הסמכויות, סדרי הפעולות והטכנולוגיות אשר משמשות את החברה.

כחלק מההיערכות להתמודדות עם איומי הסייבר השונים, החברה מקיימת ומובילה תהליכים פנימיים וחיצוניים להפחתת סיכוני הסייבר נגד החברה ולקוחותיה. במסגרת זו, סיכוני הסייבר מנוהלים באמצעות מספר מעגלי אבטחה ובקרה במספר רבדים, זאת מתוך מטרה להקטין את החשיפות הפוטנציאליות בגין איום זה.

בחברה התקבל דוח ביקורת מבנק ישראל בנושא "אבטחת מידע אגב אירוע גניבת מידע" בחברת לאומי קארד. החברה פועלת ליישום דרישות הדוח. בנוסף, בקשר עם אירוע זה, התקבלה הודעה מהרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים (רמו"ט) לגבי "מצאי הפיקוח בענין הטיפול במידע אודות לקוחות הנשמר בלאומי קארד בע"מ".

ניהול המשכיות עסקית - ניהול המשכיות עסקית מוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 הקובעת "גישה כלל ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לוודא כי ניתן יהיה לבצע פעולות מסוימות או להשיבן לפעילות במועד, במקרה של שיבושים".

החברה מתייחסת לסיכוני המשכיות העסקית ולבקרה עליהם כחלק ממסגרת העבודה הכוללת לניהול סיכונים באמצעות קיום פיקוח נאות באופן רציף ושוטף, אישור מדיניות ניהול הסיכונים ובקרה של ההנהלה הבכירה בתחום המשכיות עסקית. בנוסף, מתקיימים דיונים שנתיים בנושא רענון ועדכון תכנית המשכיות העסקית, כך שזו תשקף את מאפייניה המשתנים של פעילות החברה, מורכבותה וגודלה.

במסגרת פעילות המשכיות עסקית מוגדרים תהליכים אשר יאפשרו ללאומי קארד להמשיך או לאושש תהליכים בהתאם ליעדי התאוששות שהוגדרו במסגרת תהליך ניתוח ההשלכות העסקיות שביצעה החברה. החברה נערכת להמשכיות פעילות עסקית בעת קרות אחד מתרחישי החירום הבאים: מלחמה, רעידת אדמה, פנדמיה וסייבר, וכן לתרחישים ייחודיים לחברה.

סיכון משפטי

- סיכון משפטי - סיכון משפטי נובע מחמישה תחומים עיקריים:
- סיכונים חקיקה - סיכונים הנובעים מפעילות החברה אם אינה תואמת הוראת חקיקה ראשית או משנית, הוראות בנק ישראל או הוראות רשויות מוסמכות אחרות ופסקי דין.
 - סיכונים פסיקה - סיכונים הנובעים מפעילות החברה אם אינה תואמת פסיקה תקדימית. פסיקה מהווה חלק מהדין החל. למשל: אם בפסק דין ניתנה פרשנות לחקיקה כופה או חקיקה אזרחית, על החברה להתאים תהליכי עבודתה לפי פרשנות זו.
 - סיכונים התקשרות חוזית - סיכונים הנובעים מפעילות החברה מול לקוחות, ספקים וגורמים אחרים שהחברה מתקשרת עמם בהסכמים שונים, אם אינה מגובה בהסכם המסדיר את מלוא זכויות החברה, או שההסכם אינו ניתן לאכיפה מלאה (סיכונים התקשרות משפטית).
 - סיכונים הנובעים מהליכים משפטיים המתנהלים נגד החברה - ובכלל זה תביעות ייצוגיות.
 - סיכונים הנובעים משינויים במדיניות האכיפה.
- מטרת ניהול הסיכון המשפטי היא למזער סיכונים אלה ולנהלם. בחברה קיימים מסמכי מדיניות ונוהל לטיפול בסיכונים המשפטיים, המגדירים מסגרת עבודה מסודרת לסיכונים המשפטיים.

סיכון ציות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308 סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית ו/או להפסד פיננסי מהותי ו/או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות. בחודש יוני 2015 הותאמה הוראת ניהול בנקאי תקין 308 לעקרונות מסמך באזל בנושא הציות משנת 2005, בין היתר נוכח אירועי כשל מקומיים ובינלאומיים, אשר העלו את פוטנציאל החשיפה הגלום בסיכון הציות. בעדכון ההוראה הורחבה ההגדרה של הוראות ציות מעבר להוראות צרכניות ונקבע כי "סיכון הציות" נגזר מחוקים, תקנות, הוראות רגולציה, נהלים פנימיים, כללי התנהגות ועמדות רשויות.

מדיניות הציות של החברה עודכנה והותאמה לדרישות הוראה 308 העדכנית תוך מתן דגש על השינויים המהותיים שנעשו בהוראה ובכללם הרחבת המושג "הוראות ציות" ואחריות הדיקטוריון וההנהלה בניהול סיכון הציות. כמו כן, לצורך ניהול מושכל של כלל סיכונים הציות, גובשה מתודולוגיה אחידה להערכת סיכונים הציות השונים.

סיכון רגולטורי

בשנים האחרונות אנו עדים לשינויים רגולטוריים מקיפים בענף הבנקאות, שנועדו, בין היתר, לעודד את התחרות בתחום באמצעות הקטנת חסמי כניסה ולהוזיל עלויות ללקוח. בין השינויים המרכזיים בתחום זה ניתן למנות את עבודתה של הועדה להגברת התחרותיות בשירותים פיננסיים נפוצים (ועדת שטרומ) והחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (חוק שטרומ), שחוקק בעקבותיה, וכן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), שנועד לאסדר את פעילותם של גופים שונים ובין היתר את פעילותם של מתחריה של החברה.

לשינויים אלה יכולות להיות השלכות מהותיות על פעילותה של החברה בשנים הקרובות.

לפרטים נוספים ראה פרק "מגבלות, חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים" בממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון להשלכות על פעילות החברה ותוצאותיה (רווחי החברה, הון החברה ותחומי פעילותה של החברה) בהיעדר תגובה של החברה לשינויים חיצוניים מהותיים בסביבה בה היא פועלת. ניהול הסיכון האסטרטגי בחברה מבוסס על גיבוש תוכנית אסטרטגית ארוכת טווח, הכוללת סקירה והערכות של אירועים שונים בסביבת העבודה (בתחומי רגולציה, תחרות, טכנולוגיה ועוד) והערכת השינויים הצפויים ביחס לכל אחד מקווי פעילותה של החברה, לרבות הסיכונים שעלולים להתלוות לשינויים אלו, החשיפה להתממשותם והצעדים שעל החברה לנקוט במקרה של התממשות הסיכונים. תוכנית זאת מתעדכנת באירועים משמעותיים בסביבה העסקית.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין הינו הפוטנציאל שפרסום שלילי, שמועות בשוק או תפישה ציבורית, המתייחסים לדרכי פעולתה של החברה, יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות. לחברה פונקציית דוברות, שתפקידה לזהות, לנהל ולצמצם את הסיכונים התדמיתיים בהתאם למדיניות סיכון מוניטין ורשתות חברתיות.

סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

סוגי חשיפות	סיכון אשראי ברוטו ליום 31 בדצמבר 2016 מיליוני ש"ח	סיכון אשראי ממוצע ברוטו* לשנת 2016	סיכון אשראי ברוטו ליום 31 בדצמבר 2015 מיליוני ש"ח	סיכון אשראי ממוצע ברוטו* לשנת 2015
של תאגידים בנקאיים	20,015	19,830	19,365	19,058
של תאגידים	1,011	955	942	1,077
קמעונאיות ליחידים	15,826	15,002	14,200	16,613
של עסקים קטנים	998	966	945	1,023
נכסים אחרים	256	255	249	250
סה"כ חשיפות	38,106	37,008	35,701	38,021

* יתרה ממוצעת המחושבת על בסיס יתרות לכל רבעון.

התפלגות החשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

31 בדצמבר 2016						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סוגי חשיפות	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	אשראי מסחרי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	סה"כ סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי כולל
של תאגידים בנקאיים	-	-	5,807	5,807	14,208	20,015
של תאגידים	197	203	65	465	546	1,011
קמעונאיות ליחידים	5,688	-	-	5,688	10,138	15,826
של עסקים קטנים	425	67	-	492	506	998
נכסים אחרים	-	-	256	256	-	256
סה"כ חשיפות	6,310	270	6,128	12,708	25,398	38,106
31 בדצמבר 2015						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סוגי חשיפות	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	אשראי מסחרי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	סה"כ סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי כולל
של תאגידים בנקאיים	-	-	5,802	5,802	13,563	19,365
של תאגידים	159	198	55	412	530	942
קמעונאיות ליחידים	4,905	-	-	4,905	9,295	14,200
של עסקים קטנים	370	72	-	442	503	945
נכסים אחרים	-	-	249	249	-	249
סה"כ חשיפות	5,434	270	6,106	11,810	23,891	35,701

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון

31 בדצמבר 2016							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
16,114	9,070	7,044	-	4,803	199	2,042	עד 3 חודשים
18,848	16,328	2,520	-	943	49	1,528	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,877	-	2,877	-	147	21	2,709	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
260	-	260	191	44	1	24	ללא תקופת פרעון
38,106	25,398	12,708	191	5,937	270	6,310	סה"כ חשיפות

31 בדצמבר 2015							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
14,965	8,094	6,871	-	4,794	195	1,882	עד 3 חודשים
18,042	15,797	2,245	-	937	50	1,258	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,427	-	2,427	-	132	25	2,270	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
260	-	260	192	51	-	17	ללא תקופת פרעון
35,701	23,891	11,810	192	5,914	270	5,434	סה"כ חשיפות

סיכונים האשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

31 בדצמבר 2015		31 בדצמבר 2016		פיצול חשיפות לפי משקל סיכון
חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי מיליוני ש"ח	חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי מיליוני ש"ח	
8	8	20	20	0%
3,431	462	3,410	300	20%
15,934	135	16,605	164	50%
15,138	33,906	16,810	36,361	75%
1,132	1,132	1,202	1,202	100%
11	11	14	14	150%
47	47	45	45	250%
*	*	*	*	סכומים שהופחתו מההון
35,701	35,701	38,106	38,106	סה"כ

* כסום הנמוך מ- 1 מיליוני ש"ח.

** יתרות מחזיקי כרטיס בנק לאומי ובנק מזרחי ליום 31 בדצמבר 2016 בסך 19,552 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 18,769 מיליוני ש"ח), נכללות בחשיפה הקמעונית ליחידים אך מסווגות כחשיפה של תאגידים בנקאיים במסגרת הפחתת סיכון אשראי. משקל הסיכון של החשיפה הבנקאית נקבע לפי טבלת דירוג אשראי של מדינת ישראל בהתאם לדירוג של חברת דירוג האשראי "Moody's".

גילוי בגין תגמול

פיקוח על התגמול

הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בחברה הוא ועדת התגמול של הדירקטוריון ("הוועדה"). בוועדת התגמול של הדירקטוריון מכהנים 4 דירקטורים, כאשר מרביתם דירקטורים חיצוניים ויושב ראש הוועדה הוא דירקטור חיצוני (על פי הוראות ניהול בנקאי תקין). ועדת התגמול דנה וממליצה לדירקטוריון בנושאים שונים הקשורים למדיניות התגמול. הוועדה מאשרת וממליצה לדירקטוריון בדבר תנאי ההתקשרות עם נושאי משרה בנוגע לתנאי כהונתם והעסקתם וכן ממליצה לדירקטוריון על עקרונות הסכמי התגמול של עובדים שאינם נושאי משרה. הוועדה אחראית על תכנון מדיניות התגמול ומגישה לדירקטוריון את הערכותיה לגבי אפקטיביות המדיניות ומנגנוני התגמול וכן על העמידה בדרישות הפיקוחיות ובדרישות כל דין. הוועדה מוודאת שלפחות אחת לשנה נערכת בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו (כולל עמידה במדיניות שנקבעה, עמידה בהוראות המפקח, שלמות מנגנון התגמול ומידת ההשפעה על החשיפה לסיכונים השונים). הוועדה פועלת בשיתוף פעולה הדוק עם ועדת ניהול סיכונים וועדת הביקורת של הדירקטוריון, תוך ליווי וסיוע מצד פונקציות ניהול ובקרת הסיכונים, הציות, הביקורת הפנימית ומשאבי האנוש בחברה.

בחברה הוקם צוות הנהלה שאחראי על יישום הוראת הפיקוח ("צוות הנהלה"), הכולל את מנהל אגף משאבי אנוש ומטה, מנהל סיכונים ראשי (CRO) ומנהלת אגף כספים וחשבות. צוות הנהלה מפקח על תוכניות התגמול בחברה ומוודא שהן בהלימה ליעדים העסקיים של החברה, לאסטרטגיית התגמול, לעקרונות המנחים ולסביבת הבקרה, כפי שאלו משתקפים במדיניות התגמול. צוות הנהלה סוקר אחת לשנה את עקרונות התגמול והקווים המנחים ליישומם, וממליץ לוועדת התגמול ולדירקטוריון על עדכונים והתאמות במידת הצורך, כולל תיקון חריגות מהמדיניות אם וככל שיתגלו כאלה. החברה נעזרה במומחים חיצוניים - פרופ' משה צבירן והגב' סגל דורון, שליוו את החברה בבניית תוכנית המענקים לנושאי המשרה ובביצוע ניתוחים השוואתיים לעומת חברות אחרות במשק הישראלי, וכן בגיבוש מדיניות התגמול ובבניית תוכניות המענקים לנושאי המשרה ולעובדים. כמו כן, נעזרה החברה ביועצים משפטיים ממשדד תדמור ושות' פרופ' יובל לוי ושות' וממשדד נ. פינברג ושות' המלווים אותה בקשר עם מדיניות התגמול לרבות בהיבטי ממשל תאגידי ודיני עבודה. מדיניות התגמול חלה על עובדי לאומי קארד והיא מגדירה את המסגרות והעקרונות המנחים בכל הקשור לשכר ולתגמול של כלל העובדים בדגש על תגמול נושאי המשרה בחברה, שהינם העובדים המרכזיים בחברה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

מדיניות התגמול מובאת לוועדת התגמול לבחינה לפחות אחת לשנה ומאושרת על-ידי הדירקטוריון לפחות אחת ל-3 שנים. מדיניות התגמול של החברה אושרה בחודש ספטמבר 2014, עודכנה במהלך שנת 2015 וכן עודכנה פעם נוספת במהלך שנת 2016.

תכנון ומבנה תהליכי התגמול

מדיניות התגמול של החברה מושתתת על הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A של הפיקוח על הבנקים בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ("הוראה 301A"), ומביאה בחשבון את עקרונות מדיניות התגמול הקבוצתית של קבוצת לאומי, בהתאמות הנדרשות.

המדיניות מתבססת על החזון, הערכים, האסטרטגיית העסקית, התרבות הניהולית, הקוד האתי ומדיניות ניהול הסיכונים של החברה. בקביעת המדיניות נלקחו בחשבון מצבה וחוסנה העסקי והפיננסי של החברה, הסביבה העסקית בה היא פועלת וסטנדרטים מקובלים בשוק העבודה הרלוונטים לתחרות העסקית ולתחרות על המשאב האנושי. כמו כן, נלקחו בחשבון שיקולים כלל ארגוניים רחבים לרבות עלויות התגמול בכללותן ופערי תגמול רצויים בין הדרגים השונים בחברה.

היעדים העיקריים של מדיניות התגמול, כוללים בין היתר, תמיכה בהשגת המטרות והיעדים העסקיים, בדגש על השאת רווחי החברה לטווח הארוך ובמסגרת ניהול הסיכונים של החברה, התאמת התגמול לתיאבון הסיכון ולמסגרת ניהול הסיכונים, שמירה על אטרקטיביות ותחרותיות בגיוס ושימור כוח אדם איכותי לחברה, תמיכה ביצירת תרבות מכוונת ביצועים על-ידי חיזוק הקשר בין התגמול לבין ביצועי החברה והביצועים האישיים, הנעת המנהלים והעובדים לפעול ליצירת ערך כלכלי ארוך טווח וחיזוק זהות האינטרסים שלהם עם האינטרסים של החברה ובעלי מניותיה, תמיכה בציות לחוקים, עמידה בהוראות רגולטוריות, נהלי החברה והקוד האתי, תוך שמירה על כללי ממשל תאגידי נאות, הסדרת מערכת יחסי העבודה הרצויה בחברה לרבות תגמול ראוי לדרגים השונים של העובדים בהתאם לתרומתם, רמת אחריותם והשפעתם היחסית על פעילות החברה, תוך שמירה על יחסי עבודה תקינים, תנאים הוגנים וטיפול יחסי גומלין טובים בין החברה לעובדיה ויצירת איזון ראוי והולם בין רכיבי התגמול התלויים בביצועים לבין רכיבי התגמול הקבועים, באופן אשר יתמרץ להשגת ביצועים מצוינים תוך הימנעות מנטילת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של החברה.

השינויים שנעשו במדיניות התגמול של החברה בשנת 2016 מבוססים, בין היתר, על עדכונים בהוראה 301A. השינויים כוללים במנגנון ההשבה (clawback), בתגמול המשתנה שזכתה כולל מרכיב של שיקול דעת בגובה של שלוש משכורות חודשיות, בהעלאת רף התגמול המשתנה הפוסט מדרישת הפריסה של התגמול המשתנה על פני מספר שנים וניתנה למנכ"ל הרשאה לאשר שינוי לא מהותי בתנאי כהונה והעסקה של סמנכ"לים בחברה. כמו כן, בוצעו השינויים הבאים במדיניות התגמול: עודכנו התקרות הקבועות במדיניות בנושא שכר המנכ"ל, מענק החתימה המקסימלי ותקופת הסתגלות מקסימלית, נוספה אפשרות תשלום מענק שנתי על בסיס קריטריונים איכותיים ללא תלות בעמידה בתנאי סף, עודכן מנגנון פריסת המענק, כך שתשלום החלק הנדחה כפוף לעמידה ביחס הלימות הון הנדרש על פי הוראות הפיקוח על החברה, נוספה אפשרות לתשלום מענק מיוחד נוסף בגובה משכורת אחת, עודכן ההסדר בסיום העסקה ועודכנו המקרים בהם יופחתו תגמולי פרישה משתנים. לפרטים נוספים בדבר ההוראה ראה פרק מגבלות ורגולציה בממשל תאגידי בדוחות הכספיים.

התגמול המשתנה של עובדים העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת, אינו תלוי בתוצאות העסקיות של התחומים העסקיים, שאת פעילותם הם מנטרים או מבקרים. עבור נושאי המשרה העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת, נקבעו פרמטרים מאזניים במדיניות התגמול כגון מענק קבוע שאינו מותנה בביצועים ואינו מותנה בעמידה בתנאי סף.

הסיכונים העיקריים הנלקחים בחשבון בעת יישום מדדי תגמול

מדיניות התגמול של החברה מבטיחה כי הסדרי התגמול לעובדים המרכזיים בחברה יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים כפי שהוגדרה על-ידי דירקטוריון החברה ולא יעודדו לקיחת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של החברה. מדיניות התגמול מביאה בחשבון את כל הסיכונים העיקריים להם חשופה החברה. בנוסף, בעת קביעת מדדי התגמול, נלקחים בחשבון הסיכונים השונים בפעילות החברה. מדדי התגמול נבחנים אל מול אסטרטגיית החברה, תכנית העבודה ותיאבון הסיכון, בכפוף לעמידה בהוראות הרגולטוריות.

מדדים עיקריים במדיניות התגמול שהביאו בחשבון את הסיכונים העיקריים בעת יישוםם והשפעתם על התגמול

- מדיניות התגמול של החברה קובעת מנגנונים שונים המבטיחים כי הסיכונים השונים הקשורים בפעילות החברה יובאו בחשבון לצורך קביעת התגמול של נושאי המשרה. להלן המדדים והמנגנונים העיקריים:
 - מדיניות התגמול קובעת תמהיל הולם של מרכיבי התגמול הקבוע והמרכיב המשתנה, כך שיתקיים איזון בין הנעת העובדים להשגת ביצועים מצוינים לבין עידוד התנהגות התומכת במסגרת ניהול הסיכונים של החברה. בהתאם לכך, מדיניות התגמול קובעת כי ככלל היחס המקסימלי בין התגמול המשתנה שיכול שישתלם לנושאי המשרה בחברה, לבין רכיב התגמול הקבוע המשתלם לכל אחד מהם, לא יעלה על 100%.
 - סך המענק השנתי לנושאי המשרה מוגבל, על פי מדיניות התגמול, בתקרה במספר משכורות, על מנת שלא לעודד לקיחת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של החברה. בנוסף, סך המענקים בחברה בשנה מסוימת מוגבל בתקרה של אחוז מהרווח השנתי, על מנת לוודא כי המרכיב המשתנה לא יגביל את יכולת החברה לשמור על איתנות הונה בכל עת.
 - כאמור לעיל, אחד מתנאי הסף לזכאות למענק שנתי הניתן על בסיס קריטריונים הניתנים למדידה כמותית מתבסס על עמידת החברה ביעד רווח לפני מס ומענקים של החברה, אשר נקבע על ידי הדירקטוריון בתחילת שנת המענק. יעד זה נקבע על ידי הדירקטוריון, בשים לב לתיאבון הסיכון של החברה הנגזר מחשיפת החברה לסיכונים העיקריים, ובהם סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים.

- הקרטריונים לקביעת המענק השנתי הניתן על בסיס קרטריונים הניתנים למדידה כמותית מבוססים על שילוב של ביצועי החברה וביצועי היחידה הארגונית, וכוללים עמידה ביעדים פיננסיים ועסקיים כמו גם עמידה ביעדים בתחום ניהול הסיכונים והציות לחוקים, להוראות רגולטוריות ולנהלי החברה.
- המדדים והיעדים השונים, הקובעים את גובה והיקף המענק השנתי לכל אחד מנושאי המשרה, נגזרים מתוכניות העבודה המאושרות על ידי הדירקטוריון, אשר נבנות, בין היתר, תוך התייחסות להיקף הסיכונים לסוגיהם השונים אשר החברה מוכנה ליטול על עצמה. בפרט, הוגדרו כחלק מממד החברה, מדדי ניהול סיכונים בהתאם לתיאבון הסיכון של החברה.
- המענק השנתי הניתן על בסיס קרטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה כמותית (מענק בשיקול דעת) הוגבל לשלוש משכורות חודשיות בשנה.
- התגמול של נושאי משרה הנמנים על פונקציות ניהול הסיכונים, הפיקוח והבקרה, נקבע לפי סטנדרטים הלוקחים בחשבון את חשיבות ורגישות תפקידים אלו.
- נוסף על כל האמור לעיל, מדיניות התגמול של החברה כוללת מנגנונים המאפשרים להביא בחשבון את מכלול הסיכונים להם חשופה החברה, ובכלל זה את סמכות הדירקטוריון להפחית או לבטל את המענק השנתי לנושאי המשרה, כולם או חלקם, בהתאם לשיקול דעתו, וזאת בין היתר, לצורך שמירה על יציבות החברה.
- בהתאם להוראה 301A, תגמול משתנה נדחה ונפרס על פני שלוש שנים על-מנת להתאים את התגמול המשתנה להתממשותם בפועל של סיכונים הקשורים בפעילות החברה במהלך השנים העוקבות לשנת המענק, למעט אם סך התגמול השנתי שהוענק לנושא המשרה עומד בתקרת התגמול הקבועה בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים") והתגמול המשתנה אינו עולה על 40% מהתגמול הקבוע באותה שנה.
- על פי מדיניות התגמול ובהתאם לקבוע בהוראה 301A, תגמולים לנושאי משרה בחברה בגין סיום העסקה מעבר לנהוג בתנאי ההעסקה של עובדי החברה ("תנאי פרישה משתנים") לוקחים בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה, ומסווגים בהתאם כתגמול משתנה. תשלום תנאי פרישה משתנים כאמור, כפוף להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד עזיבת נושא המשרה, וכמו גם להפעלת מנגנוני התאמה לביצועים בדיעבד, כדי להבטיח שאינם מעודדים לקיחת סיכונים יתר.

הקשר בין ביצועי החברה לבין רמות התגמול לנושאי המשרה

סך המענק השנתי לחלוקה נקבע בהתאם לשיעור העמידה של החברה ביעד הרווח לפני מס ומענקים, ותשלום מענק שנתי על בסיס קריטריונים הניתנים למדידה כמותית מותנה בעמידה בתנאי הסף שנקבעו במדיניות התגמול. היקף המענק מחולק בין נושאי המשרה בהתאם למדדים שנקבעו ובהתאם להערכת הדירקטוריון, כדלקמן:

- מדדים הניתנים למדידה הנדונים בוועדת התגמול בתחילת כל שנה ומאשרים בדירקטוריון החברה בהתאם לתוכנית העבודה השנתית ביחס לכל שנת מענק.
- מענק על בסיס קריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה כמותית (מענק בשיקול דעת) בהתאם להערכת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול והמלצת המנכ"ל (ביחס לנושאי משרה שאינם המנכ"ל) שלא יעלה על שלוש משכורות חודשיות לכל אחד מנושאי המשרה.

מדד הביצוע העיקרי במסגרת מדדי החברה הוא עמידה ביעד רווח לפני מס ומענקים. בנוסף, הוגדרו בתוכנית המענקים לנושאי המשרה מדדים נוספים, הכוללים עמידה ביעדים עיקריים כפי שנקבעו בתוכנית העבודה השנתית. כמו כן, הוגדרו מדדי ניהול סיכונים בהתאם לתיאבון הסיכון של החברה. בנוסף, הוגדרו עבור נושאי המשרה, שאינם המנכ"ל, מדדים ספציפיים ומותאמים לתפקידיהם של נושאי המשרה ותחומי אחריותם.

המדדים נקבעים, בהתאם לאסטרטגיה ולמטרות העסקיות, באופן אשר יבטיח שהתגמול יהיה קשור לרווחיות החברה ולתוצאותיה העסקיות על-פני זמן. בנוסף, המדדים והיעדים בתוכנית המענקים נגזרים מתוכניות העבודה אשר נבנות, בין היתר, תוך התייחסות להיקף הסיכונים, לסוגיהם השונים אשר החברה מוכנה ליטול על עצמה. ככלל, התגמול המשתנה המרבי לנושא משרה לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע.

סך המענק, כולל חלק המענק הנדחה, אשר יוענק למנכ"ל בגין שנת המענק לא יעלה על תקרה של 0.5% מסך הרווח לפני מס ומענקים, כפי שמופיע בדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים המבוקרים של החברה בגין שנת המענק. סך המענקים, כולל חלק המענק הנדחה, אשר יוענקו לנושאי משרה (לא כולל מנכ"ל) בגין שנת המענק לא יעלה על תקרה של 1% מסך הרווח לפני מס ומענקים, כפי שמופיע בדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים המבוקרים של החברה בגין שנת המענק.

סך המענקים אשר יוענקו לכלל העובדים ונושאי המשרה בחברה בגין שנת המענק, כולל חלק המענק הנדחה, לא יעלה על תקרה של 10% מסך הרווח לפני מס ומענקים כפי שמופיע בדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים המבוקרים של החברה בגין שנת המענק.

בנוסף, הדירקטוריון רשאי, להפחית או לבטל את המענק השנתי לנושאי המשרה, כולם או חלקם, בהתאם לשיקול דעתו, וזאת בין היתר, לצורך שמירה על יציבות החברה.

התאמת התגמול למדדי ביצוע חלשים

השפעת מדדי ביצוע חלשים על תוצאות החברה ויחידות החברה השונות, תבוא לידי ביטוי בגובה המענק השנתי. כך, עשויים להשפיע מדדי ביצוע חלשים על תקציב המענקים (המחושב בהתאם לאחוזי העמידה ביעד הרווח לפני מס ומענקים), ועל גובה המענק המשתנה הסופי, המורכב מרכיבים הניתנים למדידה ומושפע ממדדי החברה ומהמדדים המבוססים על ביצועי היחידות הנמצאות תחת אחריותם של כל אחד מנושאי המשרה, וכן מהמענק הניתן על בסיס קריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה כמותית (מענק בשיקול דעת).

כמו כן, הדירקטוריון רשאי, להפחית או לבטל את המענק השנתי לנושאי המשרה, כולם או חלקם, בהתאם לשיקול דעתו, וזאת בין היתר, לצורך שמירה על יציבות החברה.

התאמת התגמול לביצועים לטווח ארוך

בהתאם למדיניות התגמול, 50% מן המענק השנתי המחושב לנושאי משרה נדחה ונפרס על פני 3 השנים העוקבות לשנת החלוקה, כאשר בכל אחת מ-3 השנים העוקבות לשנת החלוקה משולם 33.3% מהחלק הנדחה, בכפוף לעמידה ביחס הלימות ההון הנדרש על פי הוראות המפקח על החברה בהתאם לדוחות הכספיים שהחברה פרסמה בסמוך לפני כל אחד ממועדי התשלום של החלק הנדחה הרלבנטי.

למרות האמור לעיל, בשנה בה סך התגמול המשתנה יהיה נמוך מ-40% מסך התגמול הקבוע באותה שנה ותקרת התגמול של העובד הרלוונטי תעמוד בתקרת התגמול לפי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים, לא תתבצע פריסה של התשלום והמענק ישולם במלואו בתשלום אחד.

כמו כן, על פי מדיניות התגמול של החברה ובהתאם לקבוע בהוראה 301A, תנאי פרישה לנושאי משרה שהם מעבר לנהוג בתנאי העסקה של עובדי החברה, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום העסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה. תשלום תנאי סיום העסקה משתנים כאמור יהיה כפוף להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה וכמו גם להפעלת מנגוני התאמה לביצועים בדיעבד.

בתוכנית המענקים של נושאי המשרה נקבע גם מנגנון השבה (Clawback). מנגנון ההשבה קובע כי נושא משרה יחזיר לחברה סכומי מענקים ששולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, כל מענק שנתי משתנה ישולם לנושא משרה בכפוף להתניה שמלוא סכום המענק המשתנה בר השבה לחברה במקרה של הונאה או התנהגות בלתי ראויה מכווננת של נושא משרה, שבגינן נתונים התבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים או במקרה שהתקיימו נסיבות המאפשרות לפטר את נושא המשרה ללא פיצויים בהתאם לדין החל ומחצית מסכומי המענק המשתנה בר השבה אם נושא המשרה היה שותף להתנהגות שגרמה נזק חריג לחברה. תגמולים משתנים יהיו ברי השבה לתקופה של חמש שנים ממועד הענקתם (כאשר תקופת ההשבה כוללת את תקופת הדחייה של המענק השנתי המשתנה) ובמקרים מסוימים תקופת ההשבה תוארך בשנתיים נוספות.

למרות האמור לעיל, מנגנון השבת המענק השנתי המשתנה לא יופעל כאשר סך התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה בגין שנה קלנדרית מסוימת לא עלה על **1/6** מהתגמול הקבוע באותה שנה.

סוגי תגמול משתנה בחברה

מבנה התגמול בלאומי קארד תוכנן כך שיתאים לאופי החברה ומאפייני פעילותה וכן לאופי ומאפייני התפקידים השונים, ישרת את מטרותיה ארוכות הטווח ויאזן בצורה נכונה ואפקטיבית בין הרצון לעודד ולתמרץ להשגת ביצועים לבין הרצון למנוע נטילת סיכונים בלתי סבירים.

תמהיל רכיבי התגמול השונים, אשר נקבע במדיניות התגמול, יוצר איזון ויחס ראוי בין התגמול הקבוע לתגמול המשתנה. ככלל, התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע. במקרים חריגים ולאחר קבלת החלטה מנומקת של הדירקטוריון, ניתן לקבוע שהתגמול המשתנה יגיע עד 200% מהתגמול הקבוע.

ככלל, התגמול המשתנה לנושאי המשרה בחברה כולל מענק שנתי במזומן. עם זאת, התגמול השנתי המשתנה לשנת 2015 שולם לנושאי המשרה באמצעות הקצאת מניות של חברת האם, חלף מזומן, בהתאם לתוכנית מתאר שפורסמה על ידי חברת האם.

במהלך שנת 2016, קיימה ועדת התגמול של הדירקטוריון 6 פגישות, ושולם לחבריה תגמול בסך כ- 65 אלפי ש"ח.

שנת 2016			
עובדים מרכזיים אחרים		נושאי משרה בכירה	
מספר מקבלי הטבה	אלפי ש"ח	מספר מקבלי הטבה	אלפי ש"ח
-	-	2,511	11
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	2,232	11
-	-	661	3
-	-	1,571	9
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	53	1

מספר מקבלי תגמול משתנה במהלך שנת הדיווח
בונוסים מובטחים שהוענקו במהלך שנת הדיווח
מענקים בעת החתימה שהוענקו במהלך שנת הדיווח
תשלומי הפיצויים ששולמו במהלך שנת הדיווח

יתרת התגמול הנדחה שטרם שולם לסוף שנת הדיווח
מזה:

מזומן
מניות
מכשירים מבוססי מניות
אחר
תגמול נדחה ששולם במהלך שנת הדיווח

שנת 2016			
עובדים מרכזיים אחרים		נושאי משרה בכירה	
נדחה	לא נדחה	נדחה	לא נדחה
אלפי ש"ח			
-	-	-	14,093
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	360	2,151
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	2,232	-
-	-	-	-
-	-	-	-

תגמול קבוע בגין שנת הדיווח:

מבוסס מזומן *
מניות
מכשירים מבוססי מניות
אחר

תגמול משתנה בגין שנת הדיווח:

מבוסס מזומן
מניות
מכשירים מבוססי מניות
אחר

הסכום הכולל שטרם שולם של יתרת תגמול נדחה
ותגמול מוחזק, החשוף להתאמות בדיעבד
סך הפחתות עקב התאמות מפורשות בדיעבד
סך הפחתות עקב התאמות משתמעות בדיעבד

* לרבות הפרשות סוציאליות.

במהלך שנת 2015, קיימה ועדת התגמול של הדירקטוריון 6 פגישות, ושולם לחבריה תגמול בסך כ- 60 אלפי ש"ח.

שנת 2015			
עובדים מרכזיים אחרים		נושאי משרה בכירה	
מספר מקבלי הטבה	אלפי ש"ח	מספר מקבלי הטבה	אלפי ש"ח
-	-	10	10
-	-	3,532	10
-	-	-	-
-	-	216	1
-	-	1,926	1
-	-	355	2
-	-	1,571	9
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	480	1

מספר מקבלי תגמול משתנה במהלך שנת הדיווח
 בונוסים מובטחים שהוענקו במהלך שנת הדיווח
 מענקים בעת החתימה שהוענקו במהלך שנת הדיווח
 תשלומי הפיצויים ששולמו במהלך שנת הדיווח
 יתרת התגמול הנדחה שטרם שולם לסוף שנת הדיווח
 מזה:
 מזומן **
 מניות **
 מכשירים מבוססי מניות
 אחר
 תגמול נדחה ששולם במהלך שנת הדיווח

שנת 2015			
עובדים מרכזיים אחרים		נושאי משרה בכירה	
נדחה	לא נדחה	נדחה	לא נדחה
אלפי ש"ח			
-	-	-	13,035
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	195	195
-	-	1,571	1,571
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	1,926	-
-	-	-	-
-	-	-	-

תגמול קבוע בגין שנת הדיווח:

מבוסס מזומן *
 מניות
 מכשירים מבוססי מניות
 אחר

תגמול משתנה בגין שנת הדיווח:

מבוסס מזומן **
 מניות **
 מכשירים מבוססי מניות
 אחר

הסכום הכולל שטרם שולם של יתרת תגמול נדחה
 ותגמול מוחזק, החשוף להתאמות בדיעבד **
 סך הפחתות עקב התאמות מפורשות בדיעבד
 סך הפחתות עקב התאמות משתמעות בדיעבד

* לרבות הפרשות סוציאליות.

** הוצג מחדש.